

NOTA DE PREMSA

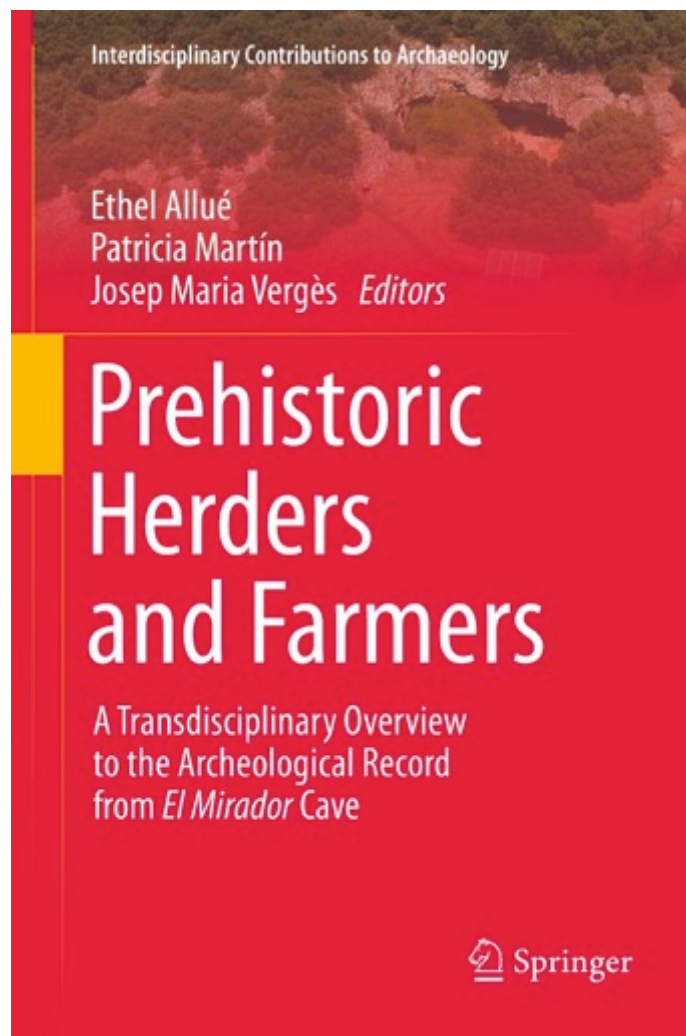
comunicacio@iphes.cat
www.iphes.cat

Es publica un llibre monogràfic sobre la cova de El Mirador d'Atapuerca

29 disciplines integren els estudis transdisciplinars realitzats per membres de l'equip de recerca d'aquest jaciment

Tarragona, 1 de desembre de 2022. *Prehistoric herders and farmers. A transdisciplinary overview to the archaeological record from El Mirador cave* és el títol del nou llibre monogràfic que s'acaba de presentar i que representa el manual més complet i actualitzat sobre el coneixement científic que proporciona aquest jaciment situat a la Sierra de Atapuerca (Burgos). Al llarg de les seves 392 pàgines, els més de 50 autores i autors proporcionen al lector un recorregut per diferents aspectes relacionats amb l'ocupació de la cova, l'organització econòmica i social dels grups de d'economia ramadera i agrícola, les característiques de l'entorn paleoecològic, així com d'altres aspectes de la vida quotidiana com la dieta, l'estat físic o la relació amb el món funerari.

El llibre consta de 18 capítols repartits en quatre blocs principals i està dirigit a estudiosos de l'arqueobotànica, la zooarqueologia, l'antropologia, la paleogenètica, la química analítica, la isotopia, l'estudi de la ceràmica i la indústria lítica.

Imatge de la portada del nou monogràfic editat per Springer

Aquest llibre monogràfic està publicat per l'editorial Springer, dintre de la sèrie "Interdisciplinary Contributions to Archaeology" i en aquest cas ha estat editat per la Dra. Ethel Allué, professora de Prehistòria de la Universitat Rovira i Virgili (URV) i investigadora de l'IPHES-CERCA, la Dra. Patricia Martín, investigadora postdoctoral Maria de Maeztu a l'IPHES-CERCA i pel Dr. Josep Maria Vergès investigador a l'IPHES-CERCA i professor a la URV.

Fotografia dels participants a la reunió científica duta a terme l'any 2019 a les instal·lacions de l'IPHES-CERCA.

L'obra que s'acaba de publicar és el resultat de la reunió científica que es va dur a terme l'any 2019 a les instal·lacions de l'IPHES-CERCA, justament l'any en què es celebraven els 20 anys d'excavació en el jaciment. En aquella reunió, organitzada pels propis editors del monogràfic, hi van participar pràcticament totes les investigadores i investigadors involucrats en la recerca al jaciment, els quals van tenir l'oportunitat de presentar presencialment els resultats de la seva recerca multidisciplinària aplicada al registre arqueològic a la cova de El Mirador.

Composició de diferents imatges relacionades amb la cova de El Mirador d'Atapuerca. Foto: Josep Maria Vergès

La cova del Mirador, un referent per a l'estudi de la implementació i desenvolupament de l'agricultura i la ramaderia a l'interior peninsular

La cova El Mirador està situada a la vessant meridional de la Sierra de Atapuerca, dominant la vall mitjana del riu Arlanzón. Orientada cap al sud i amb una boca molt espaiosa, té un ampli control del territori que l'envolta. Aquesta característica és la que li confereix el seu nom. Els treballs d'excavació es van iniciar l'any 1.999 sota la coordinació d'un equip d'investigadors/es de l'IPHES-CERCA.

Imatge de l'exterior de la cova de El Mirador a la Sierra de Atapuerca. Foto: Jordi Mestre / IPHES-CERCA

Les primeres ocupacions humanes documentades en el jaciment es remunten als 13.500 anys, quan grups humans de caça i recol·lecció magdalenians van utilitzar la cova per tal d'establir-hi el seu campament. Després d'aquesta fase d'ocupació, la cova va ser abandonada durant més de 5.000 anys, convertint-se en lloc de refugi per a llops, els quals van aprofitar les esquerdes generades per la caiguda de grans blocs a l'entrada per tal d'establir-hi els seus cubils.

Fa uns 7.200 anys, grups especialitzats en la ramaderia i agricultura neolítics van irrompre a la submeseta nord a la recerca d'espais de pastura i terres de cultiu, colonitzant ràpidament les fèrtils terres de la vall de l'Arlanzón. Ràpidament, la cova de El Mirador va ser ocupada per aquestes comunitats per tal d'establir-s'hi i guardar els seus ramats, les quals van utilitzar la cova durant tot el neolític i el Bronze Mitjà.

Amb l'aparició dels primers metalls durant el Calcolític es produeix un canvi important en relació a l'ús de la cova de El Mirador; la cavitat deixa de ser utilitzada com a hàbitat i d'estable de ramats, per tal de ser utilitzada com a cova sepulcral.

Les primeres inhumacions, amb una antiguitat al voltant dels 4.700 anys, es realitzen en un sepulcre col·lectiu, amb més de 25 individus.

Imatge de les restes humanes de la cova de El Mirador. Foto: Jordi Mestre / IPHES-CERCA

Posteriorment, durant el Bronze inicial i mig, fa uns 4.400 i 3.700 anys, les tombes passen a ser individuals i es documenta la pràctica del canibalisme, probablement de caràcter ritual. Per raons que encara no es coneixen, la cova va deixar de ser utilitzada per a finalitats sepulcrales, recuperant-se cap al 3.600 anys el seu ús d'hàbitat i d'estable. I va continuar essent així fins a aproximadament 3.200 anys, moment en el qual, la successió estratigràfica apareix tallada.

En època contemporània continua també encara essent utilitzada per a pastors i com a estable ocasional de ramats.

En definitiva, el jaciment de El Mirador, amb els seus prop de 6 metres de successió estratigràfica holocena, esdevé un enclau fonamental per a l'estudi de la implementació i desenvolupament de l'agricultura i la ramaderia a l'interior peninsular.

Un llibre dedicat a Miquel Guardiola

El llibre monogràfic sobre la cova de El Mirador d'Atapuerca està dedicat al company de l'IPHES-CERCA, Miquel Guardiola, membre de l'equip de recerca del jaciment i autor d'un dels capítols, el qual ha traspassat recentment.

Podeu trobar més informació del manual a l'enllaç següent:

<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-12278-1>